

KUUHOLÕKI PROTOKOLL

Seto Kongressi Vanõmbidõ Kogo ja Võro Kongressi Vanõbidõ Kogo ütinõ kuuholõk

26.06.2025, Obinitsa galeriis

- Kuuholõki kelläig: 18.00-19.30
- Kokko tull' 12 inõmist.
- Seto Kongressi Vanõmbidõ Kogo puult om üleskirotaja Sarvõ Õiõ.

SKVK puult kokkotulnu: Rainer Rahasepp, Evar Riitsaar, Triinu-Liis Tarros, Aare Hõrn, Maria Grünberg, Õie Sarv

VKVK puult kokkotulnu: Ülle Kauksi, Rainer Kuuba, Külli Eihenbaum, Hipp Saar, Jüvä Sullõv, Inga Raitar

Rahasepp Rainer: Kävemi 17.06. Talnah, riigikogo kultuurikomisjonih. Miika oll' üteh keeletiidlänõ Lindströmi Liina, Kuuba Rainer, Jüvä Sullõv ja mulkõ vanõmb Visteri Kalle. Tõnis Lukas küüse, õt minkõst mi vaidlõ, minkõga ti rahul olõ-õi, midä ti täpsembält tahat? Mul oll' külh sääne tunnõh, õt ku varrahappa om kõnõldu, õt kuis seto kiilt hoita' ja kaitsa', sis kultuurikomisjonih nigu saadas algul arvu, õt midä seto', võrokõsõ', mulgi' ja tartlasõ' tahtva'. Ma ütli kah, õt petitsioonih „Seto, võro, mulgi ja taro kiil lõunaesti piirkunnakeelest“ oll' kõkk ilosahe kiräh.

Kuuba Rainer: ütli, õt mi taha, õt riik tulõsi meele appi, õt tunstasi keelesäädüseh võro, seto, mulgi ja tarto kiilt piirkunnakelena. Rahvastigu registrih saasi' märki' võro, seto, mulgi ja tarto kiilt imäkeelest. Lõunaesti keele tervüs om kehvakene. Sutrop kõnõl kõikaig murrõ, murrõ. Kersna Liina ütle, õt kiä' omma' ildappa opnu' koolih, nuu' tahtva', õt olõs kiil, olõ-õi murrõ. Sutrop üteli meele sääli, õt lõunaesti keele staatust tahat, sis vindläse' om nilbõ tii, murrõ om neutraalnõ. Kallasõ Madis kuuse mi käest, õt midä ti tahat, õt kas tahat keele kaitsmist? Mi alostamõ tuust, õt riik tunstasi', õt seto võro, mulgi kiil om õks kiil.

Rahasepp Rainer: sügüse lätt riigikokko, saa tetä' muudatuisi, ettepanõkit. Teemi kindlahe mi eis' kah.

Kuuba Rainer: Haridusmin. ametnigu' ütli' õt saa-ai olla' kattõ riigikiilt. Mi kiil om piirkunna kiil. Sügüse parlamenih, sis kutsutas meid ka'. Ametniku tii-i poliitilist otsust.

Raitari Inga: Kas inne kohalikkõ valimisi tulõ. Arvada' pääle valimisi. Väikorahvas kaleegi': mõnikõrd väiko rahva tõisi viil väikobidõga ku suurrahvidõga'. Miranda', portugallasõ' meil olõ-õi vastasaisu.

Hõrna Aare: Kas riigikogoh haridusministeeriumist ka' kiäki' oll?

Kuuba Rainer: Oll'! Kultuministeerium oll' üle veebi. Liina Kersna küüse, õt kas ti tahat koolioppust ka' umah keeleh?

Hõrna Aare: Kunas või vabariigi valstusõh olla'?

Kuuba Rainer: sügüest luutva'. Taro Igoriga' vaia kõnõlda'. Riigikogo lätt suvõpuhkusõlõ, a valitsus tüütäs.

Hõrna Aare: kunas mi järgmänõ kõrd kokko saa? Tegevuskava, midä harisumin. tege on üts suurõp tegemine ja keelesäädüs. Võro seto mulgi umakeelidse' latsiaia', kooliklassi'.

Kokkosaaminõ võisi' olla' augustih.

Järgmänõ kokkosaaminõ – 11. aug kell 18 Võroh.

Ütitsõlt löüti, õt võisi tetä' lühko' küüsümüse' uma keele kotsilõ, kiä' siist kandist kandidiirvä' riigikokko.

Jüvä Sullõv: meil omma' küüsümüse' olõmah, mi olõ jo tennü', mi või nuu' üle kaia' ja saata'. Kas olõit valmis tegemä seto – seto keele latsiaia rühmi. Mitu seto/ võro latsiaia ti avat. Mäntse kui pall'o jne, 10. juuli pias näide nimekirä' olõma kõrrah. Ülikooli üliopilasõ' võisi' uuri' s'ood teemat. Ku fraktsiooni' siih liigusõ', sis kõnõlgõ' näidega.

Raitari Inga: kunigriigih kuuh võisi lava pääl kõnõlda'.

Hõrna Aare: lava pääl poliitikat saa-ai tetä'. Mi saa kõnõlda' poliitikidõga'.

Saarõ Hipp: Saatse muusiumis ku om keele asi ar' parandaõit, sis mi või sääl kõnõlda' ja tetä' pilte.

Jüvä Sullõv: Marienhagen vaiel Saatse keele välläpanõki teemal. Kunigriigi lava pääle võro ja seto mehe'.

Kuuba Rainer: Üts kiil koosnõs mitmõst keelest, tuud om ilmah pall'o. Latsiaia seto rühm, kiä' lõpõit, võisi' lava pääl esinedä. Väiko-Kunigriiki panda' seto keele teema, kultuuri osa om kiil.

Grümbergi Maria: ma olõ kah Väiko-Kuningriigiga seot'. Midä nigu täpsembält sääl tetä' tahami?

Ütitsõlt otsustidi, Rahasepä Rainer kõnõlõs Saarineni Maar'a, õt kas saasi' midägi' kuigi' tuvva' sinnä'.

Ütitsõ arotusõga löüti viil: Kunigriigih om võrokõisi saatkund, sääl tetä' seto-võro-mulgi ütime tervtüs. Ütisleping?! Aesta joosul ütidselt midägi' tetä'. Hõimupääväl Valgu Meel kõnõlõs kuis lätt setokeelidse latsiaial ja koolil. Kooli', latsiaia' kutskö' meid appi, mis mõista kiilt, tiia kombit jne. Inõmisõ juurõ' omma' pääh.

Seto kultuuri näätäl. Võro keele näätäl. Midä tuul aol tetä'? Tuu pääle võisi' märki'.

Rahasepa Rainer: kultuuriministeriumih ku protokoll är tulõ, sis mi saa tiidä'. Visteri Kalle ütél', òt 11. vai 12. oktoobril om mulgi lipupäiv, a tuu kuupäiv või viil muutu'. Sinnä' piasi' mi saatkunna' ka' minemä. Läämi õks.

Võrokeele nätäl, riidetsel pääväl, 7. nov om keelepoliitika seminar, põlisrahvidõ keeleteema seminar.

Rahasepa Rainer tekk' Seto Kongressi Vanõmbidõ Kogo molóraamadu lehe pääle SKVK ja VKVK ütitsõst kokkosaamisõst jutu üteh pildiga:

ÕGA KOKKOSAAMINÕ tege õnnõ hüvvä ja viil paremb tuu ka om, ku saias kokko ütitse lavva takah. Õga kokkosaaminõ and vunkigi mano, ku ka tsihi' omma' ütitse'.

Nii saiva' jalki' kokko katõ kongressi liikmõ' - 26.06. õdagu Obinitsah.

Juttu oll' õks tuust, kuis läts esindüsel riigikogo kultuurikomisjonih, ku saisti lõunaesti piirkunnakeelekeske iist ja minkõst kokkosaamisõl kõnõldi (oodami komisjoni protokolli). Viil kõnõldi mitmist tegevuisist, a noist saa kuulda', ku õigõ aig käeh. Ja no juttu oll' õks tuustki, kuis nuuri uma kuku keelekeske mano inämbä tuvva', òt imäkiil ar' häosi-i.

Ja sügüse... Oktoobrih om plaan minnä' mul'kõ mano, ku om Mulgimaa lipu päiv.

Kats kongressi saava' jalki' kokko 11.08. kell 18.00 Võroh.

Õks õnnõ, rõõmo ja hüvvä tervüst!

Rahasepa Rainer

Seto Kongressi Vanõmbidõ Kogo päävanõmb

30.06.2025